

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА

The modern approaches of management strategy development are investigated and directions of its improvement are suggested are proposed

Розвиток стратегічного управління пов'язаний з постійним зростанням нестабільності зовнішнього середовища. В міру зростання рівня нестабільності управлінська практика готувала нові методи стратегічного управління, які регламентують діяльність організації. Чим більше невизначеним очікувався майбутній розвиток, тим більш досконаліми ставали механізми стратегічного менеджменту на підприємствах.

Різні позиції на сутність стратегії за довготривалий період існування стратегічного менеджменту сформувалось багато концепцій формування стратегії розвитку підприємства, серед яких можна виділити наступні п'ять етапів зміни основних акцентів стратегічного менеджменту [1]:

- розробка стратегії за періодами її реалізації (70-ті рр. XX ст.);
- визначення стратегічних позицій (80-ті рр. XX ст.);
- управління на основі відбору виконуваних стратегічних завдань (90-ті рр. XX ст.);
- управління в умовах зростаючої невизначеності зовнішнього середовища (кінець 90- х рр. XX ст.);
- управління мережевими утвореннями (2000-ті рр.).

Стратегічне управління підприємствами за кордоном відрізняється розробленою стратегією, найбільшу роль при цьому відіграють концепції стратегічного управління, які є ефективними при реалізації на практиці і пристосовуються до вимог підприємства в залежності від постійних змін зовнішнього середовища.

Системою нового покоління стала система Balanced Scorecard (BSC), яка стала результатом розробок Р. Каплана, професора Гарвардської школи бізнесу, та Д. Нортон, засновника і президента компанії Balanced Scorecard Collaborative. Це система стратегічного менеджменту, розроблена на початку 1990-х років [2, с. 19], призначення якої забезпечити чіткіше формулювання стратегічних планів та їх реалізацію, є ширшою за призначення систем, які лише вимірюють фінансові показники. З точки зору діяльності та реалізації логістичної стратегії BSC концентрується на бізнес-процесах, і використовується група «ключових показників ефективності» (Key Performance Indicators, KPI).

В сучасних дослідженнях за кордоном розглядаються моделі стратегічного управління, які запроваджують сучасні підходи до розробки стратегії [3]:

- модель стратегічного управління Д.Л. Томпсона складається з чотирьох етапів, таких як стратегічний аналіз, стратегічний вибір, реалізація стратегії, моніторинг та оцінка;
- модель Ф. Девіда передбачає виконання трьох етапів, а саме розробку стратегії, впровадження стратегії та оцінку стратегії;
- М. Мескон представляє процес стратегічного управління як сукупність етапів: вибір місії фірми; формулювання цілей фірми; управлінське обстеження внутрішніх сильних і слабких сторін; вибір стратегії; реалізація стратегії; управління і планування (реалізація і контроль реалізації стратегічного плану); оцінка стратегії;
- І. Ансофф в моделі стратегічного управління передбачає такі етапи як: оцінка потенціалу організації; оцінка зовнішніх можливостей і загроз; формулювання цілей і вибір завдань; рішення про диверсифікацію і вибір стратегії диверсифікації; вибір конкурентної стратегії; формування компонентів стратегії диверсифікації та конкурентної стратегії у вигляді окремих проектів;
- модель стратегічного управління В. Єфремова розглядається як вихідний пункт бізнес-ідеї підприємства, на основі якої розробляються цільові настанови підприємства, виходячи з оцінки позицій підприємства в стратегічному просторі і цільових настанов, розробляють стратегії підприємства, які деталізуються системою цілей, розробляються програми, проекти і система організаційного забезпечення виробничо-комерційної діяльності підприємства. У процесі виконання намічених дій контролюються й аналізуються отримані результати. За необхідності здійснюється коригування програм, проектів, організаційного забезпечення;
- модель С. Попова є простою та передбачає: аналіз зовнішнього середовища підприємства; внутрішня діагностика (оцінка сильних і слабких сторін) підприємства; визначення місії і цілей підприємства; розробка, оцінка і вибір альтернативних стратегій відповідно підсистемам підприємства; розробка і розгорнуте визначення корпоративної стратегії як програми конкретних дій; реалізація стратегії; оцінка результатів та зворотний зв'язок.

Застосування сучасних практик та методик дозволяє суттєво підвищити ефективність процесу розробки стратегії підприємства.

Список використаних джерел:

1. Крочак М.С. Формування стратегії розвитку промислових підприємств в умовах невизначеності / М. С. Крочак // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Сер. : Економіка. - 2017. - Вип. 1. - С. 85-90.
2. Каплан Роберт С. Сбалансованная система показателей. От стратегии к действию / Роберт С. Каплан, Дейвид П. Нортон / Пер. с англ. – М. : ЗАО «Олимп-Бизнес», 2003. – 304 с.
3. Аванесова Н.Е. Сучасні тенденції дослідження моделей стратегічного управління підприємством / Н.Е. Аванесова, А.С. Лубенська // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. - 2017. - Вип. 16(1). - С. 6-10.